

Kielitietoista eurooppalaista opettajankoulutusta kehittämässä: projektet "Språkmedveten undervisning i alla klassrum"

By assuring equal conditions to all students, they can achieve educational success, regardless of their first language, culture, social background, origin and age. This is the aim of the project Linguistically sensitive teaching in all classrooms (Listiac); we believe in supporting all teachers in becoming more linguistically sensitive to enable opportunities for equally successful schooling for all students in Europe. An important part of the process is to influence European initial teacher education curricula; we believe that reflection about and awareness of linguistically sensitive teaching should be better integrated during all stages of initial teacher education. The reflection should be done by teacher educators when planning individual courses, practice periods and visions and profile, by student teachers when doing their practice periods and obligatory courses, as well as by in-service teachers when supervising the student teachers.

Julkaistu: 13. toukokuuta 2020 | Kirjoittanut: Mari Bergroth, Linda Storås ja Siv Björklund

Tuskin keneltäkään *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* -verkkolehteä lukevalta on jäänyt huomaamatta perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (Opetushallitus, 2014) sisältämä vaatimus kielitietoisesta opetuksesta ja koulujen kielitietoisesta toimintakulttuurista. Suomalaiset opetussuunnitelmat ovat eurooppalaisessa mittakaavassa hyvin kielitietoisuutta korostavia (Eurydice, 2019). Ne sopivat siis mainiosti eurooppalaisen kielipolitiikan henkeen, jossa kielitietoisuutta korostamalla nähdään mahdollisuuksia lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuutta (Lähdesmäki, Koistinen & Ylönen, 2020). Tästä syystä on luonnollista, että opetus- ja kulttuuriministeriö ja Åbo Akademi (Vaasa) halusivat ottaa vetovastuun Erasmus+-ohjelman hankkeesta, jonka tavoitteena on monikielisen pedagogiikan valtavirtaistaminen ja opettajankoulutuksen opetussuunnitelmien uudistaminen niin, että ne tukevat tulevaisuuden

opettajien monikielisen pedagogiikan taitoja. Kohderyhmänä ovat erityisesti ne opettajat, jotka eivät ole suuntautuneet kieli- ja monikielisyyskasvatukseen. Hankkeeseen osallistuvat Suomen lisäksi Portugalin ja Slovenian opetusministeriöt ja yliopistoja Sloveniasta, Portugalista, Espanjasta, Belgiasta, Ranskasta ja Liettuasta. Tämän lisäksi Suomen Opetushallitus hoitaa hankkeen käytännön toteutusta yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Åbo Akademin kanssa.

LISTIAC – kort projektbeskrivning

Språkmedveten undervisning i alla klassrum (Listiac) är ett tre år långt projekt, som inleddes i februari 2019 med en kick-off (<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2019/suomen-koordinoinnalla-erasmus-hankkeella-edistetaan-opettajien-kielitietoisuutta>) som ordnades av Utbildningsstyrelsen och avslutas med ett internationellt seminarium för lärarutbildning våren 2022. Projektet strävar efter att nå ut till lärarutbildningar i olika europeiska länder för att utveckla och implementera sådana evidensbaserade utbildningspolicier som tar den språkliga mångfalden i beaktande. Målet är att utbilda framtidens lärare som har god förmåga att hjälpa alla elever i Europa att uppnå framgång i sina olika språk och sina studier. Projektet har flera europeiska parter och strävar därför efter ett brett intresse runtom i Europa. Det har en totalbudget på 2,4 miljoner och är en satsning på innovationspolitik inom ramen för EUs Erasmus+ program.

Som huvudkoordinator för projektet fungerar Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi. Det internationella utvecklingsarbetet görs i ett brett samarbete mellan Åbo Akademi och Jyväskylän universitet i Finland, Universitat Autònoma de Barcelona i Katalonien, Universidad del País Vasco i Baskien, Universiteit Gent i Belgien, Université Paul-Valéry Montpellier III i Frankrike, Universidade do Algarve i Portugal, Vytauto Didžiojo universitetas i Litauen och Univerza v Ljubljani i Slovenien. Projektets ca 30 aktivt deltagande forskare och fältarbetare utvecklar, testar och utvärderar tillsammans ett reflektionsverktyg som ska hjälpa blivande och nuvarande lärare och lärarutbildare att bli mer språkmedvetna i sin undervisning, sina tankar och sina attityder. Reflektionsverktygen testas i alla partnerkontexter, vilket innebär att projektet inkluderar många flerspråkiga miljöer med olika nationella och regionala språk. Projektet verkar dessutom i nära samarbete med undervisningsministerierna i Finland, Portugal och Slovenien för att säkerställa att projektet får en behövlig politisk uppbackning. För kvalitetssäkringen av projektet står styrgruppen, där både ministerierepresentanter och internationella experter ingår.

Kielitietoisuutta termiviidakossa

Miten kielitietoista opetusta tulisi käsitellä opettajankoulutuksessa, ja miten se eroaa aivan tavallisesta, hyvästä pedagogiikasta? Kehittämistarpeen taustalla on yhteinen ymmärrys siitä, että kielellinen maisema kouluissamme on muutoksessa. Maahanmuuton lisäksi eurooppalainen monikielisyys on kiinteä osa eurooppalaisten yhteiskuntien historiaa. Euroopassa 40–50 miljoonaa ihmistä puhuu enemmistökielten lisäksi paikallista vähemmistökieltä tai alueellista

kieltä (Pasikowska-Schnass, 2016). Monikielisyyttä on siis monenlaista. Tämän vuoksi kielitietoista opettajankoulutusta kehittämällä halutaan pitkällä tähtäimellä muuttaa koulujen yksikielisyyteen perustuvia toimintakäytäntöjä. Aiheesta on olemassa runsaasti tutkimustietoa, ja opettajien käyttöön on kehitetty erilaisia työvälineitä. Muutos eri puolilla Eurooppaa on kuitenkin hidasta, myös sellaisissa toimintaympäristöissä, joissa historiallista monikielisyyttä on jo "omasta takaa", kuten esimerkiksi kaksi- ja monikielisessä Suomessa.

Hankkeen käynnistyttyä yhdeksi ensimmäisistä haasteista nousi yhteisen termistön löytäminen. Kielitietoisuus on abstrakti käsite, jonka konkretisoiminen ei käy käden käänteessä.

Tutkimusryhmässä pohdittiin mm. sitä, koskeeko kielitietoisuus monikielisuuden tukemista vai lähinnä koulukielen tukemista. Pohdimme myös, onko kielitietoinen opettaja oman oppiaineensa kielen opettaja vai onko kyse myös siitä, että opettaja tiedostaa keskeisen roolinsa ja siihen liittyvät valta-asetelmat vuorovaikutuksessa. Tutkimuskirjallisuus tarjoaa monenlaisia eri käsitteitä asian hahmottamiseksi, eivätkä kaikki käsitteet käänny helposti eri kielten välillä. Lähtökohdaksi valikoitui *Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen* täydentävässä osassa (Opetushallitus, 2018) esitetty ajatus siitä, että monikielisillä yksilöillä on yksi, sisäisesti verkostoitunut kielivaranto, jota hän yhdistelee muihin taitoihinsa. Tämän lisäksi monikielisuuden käsitteeseen nähdään sisältyvän kompetenssi toimia kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisissa yhteisöissä. Tutkimusryhmässä on pohdittu myös kielitietoisuuteen ja kieleen liittyviä väärinkäsityksiä ja pelkoja. Miten taata ymmärrys siitä, ettei hankkeen ensisijaisena tavoitteena ole laittaa luokanopettajia opettamaan vieraalla kielellä tai keskustelemaan kielioppitermeistä matikan tunnilla?

Tutkimusryhmä kartoitti eurooppalaisia tukimateriaaleja

Hankkeen kansainvälisellä tutkimusryhmällä on vankka kokemus kielitietoisesta opetuksen ja tukimateriaalien kehittämisestä. Tämän lisäksi monen hankekumppanin paikallisessa ympäristössä kehitellään omaan ympäristöön sopivia aineistoja ja pohdintoja. Esimerkkinä näistä voidaan pitää kaikkia tässä verkkolehden teemanumerossa esiteltyjä hankkeita. Tutkimusryhmässä päädyttiin melko nopeasti siihen tulokseen, että näitä valmiita, tutkimukseen tukeutuvia aineistoja voitaisiin kehittää eteenpäin juuri opettajankoulutuksen tarpeet huomioiden. Tällaisia aineistoja on löydettävissä esimerkiksi seuraavilta verkkosivuilta:

- **Kieli koulun ytimessä – näkökulmia kielikasvatukseen** (http://www.oph.fi/julkaisut/2015/kieli_koulun_ytimessa_nakokulmia_kielikasvatukseen)
- **Monikielisyys opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilla** (<https://minedu.fi/monikielisyys>)
- **Developing Language Awareness in Subject Classes** (<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/languageinsubjects/tabid/1854/language/en-GB/Default.aspx>)
- **Plurilingual and intercultural competences: descriptors and teaching materials (FREPA)** (<https://www.ecml.at/TrainingConsultancy/Plurilingualeducation/tabid/1694/language/en-GB/Default.aspx>)
- **A roadmap for schools to support the language(s) of schooling** (<https://www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/roadmapforschools/tabid/2994/language/en-GB/Default.aspx>)

Hankekumppaneiden yhteisvoimin käytiin läpi n. 40 erilaista ja erikokoista, uutta ja vanhaa hanketta ja projektia eri maista, joissa hyviä käytäntöjä on kehitelty jo pitkälle. Hankkeita ryhmiteltiin eri tavoin, jotta parhaat jatkokehittämiseen soveltuvat käytänteet tunnistettaisiin. Kriteerinä pidettiin esimerkiksi sitä, mahdollistavatko käytänteet toimintatutkimuksen ja onko olemassa selkeät ohjeet siitä, kuinka niitä hyödynnetään, onko ne suunniteltu tiettyyn oppiaineeseen, ikäryhmälle, koulussa tai opettajankoulutuksessa käytettäväksi. Hankkeiden kirjo oli suuri, mutta samalla heräsi kysymys: miksi näitä varsin oivia ja toimivia työkaluja ei hyödynnetä jo nyt opettajankoulutuksessa?

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) julkaisema selvitys suomesta toisena kotimaisena kielenä (Åkerlund, Marjanen & Lepola, 2019) tarjoaa näkökulmaa asiaan. Siinä ilmeni huolestuttava trendi: 91 % opettajista ilmoitti, että he eivät käytä eurooppalaista viitekehystä (EVK) arviointinsa tukena. Tämän lisäksi 98 % opettajista ilmoitti, etteivät he olleet saaneet koulutusta EVK:n käyttöön. (Åkerlund, Marjanen & Lepola, 2019: 103–104.) EVK on yksi Euroopan neuvoston tunnetuimpia ja käytetyimpiä politiikan välineitä, ja se on saatavilla neljälläkymmenellä kielellä. EVK on siis varsin vakiintunut arvioinnin työkalu kielenopetuksen saralla. Listiac-hankkeen kannalta on aiheellista kysyä, kuinka todennäköistä on, että saisimme kaikki opettajankouluttajat innostumaan kielitietoisista aineistoista, jos jopa kieltenopettajia on näin vaikea tavoittaa?

Asettuessamme opettajankouluttajan asemaan huomasimme nopeasti seuraavia asioita:

- 1. Olemassa olevat aineistot vaativat usein pidemmän perehtymisen/kurssin. Tähän ei opettajankouluttajilla aina ole aikaa tai mahdollisuutta, vaikka kiinnostusta olisi.**
- 2. Luennoilla on toki mahdollista antaa opettajaopiskelijoille linkki aineistoon omaehtoista tutustumista varten, mutta aineistojen syvälliseen avaamiseen ei tahdo löytyä aikaa tai sopivaa hetkeä.**
- 3. Aineistot lähtevät kielellisistä yksityiskohdista, vaikka kasvatustieteen teemat ovat perinteisesti luonteeltaan laajempia. Tämä voi tuntua opettajankouluttajasta vieraalta.**
- 4. Aineistoissa käytetty tieteen kieli vaatii melko usein kielitieteen tuntemusta, jota kasvatustieteen asiantuntijoilla ei välttämättä ole.**

Johtopäätös oli melko yksinkertainen. Opettajankouluttajien johdatuksen kielitietoisuuteen täytyy tapahtua pienin askelin. Listiac-hankkeen johtotähdeksi muuttuikin "less is more" -tyyppinen ajatus: ideana on löytää opettajankoulutuksen kehittämiseen mahdollisimman kevyt ja helppo ratkaisu, joka ei vaadi opettajankouluttajilta erityistä aikaisempaa perehtymistä monikielisyystutkimukseen. Tavoitteena on herätellä opettajankouluttajien ja tulevien opettajien ajatuksia monikielisyyskasvatuksesta osana opettajan yleistä opettajuutta, eikä tavoitteena ole syvälinen monikielisyysden asiantuntijuus ja erikoistumisala.

Listiac-työkalupakit

Kun lähtökohdaksi otettiin helppo käyttöönotto, nopea toteutusaikataulu ja pohjautuminen eurooppalaiseen ja paikallisiin koulutuspolitiikan asiakirjoihin, esimerkiksi perusopetuksen opetussuunnitelmiin, oli todettava, ettei valmista, varsinkaan opettajankoulutukseen sopivaa mallia löytynyt jo päättyneistä hankkeista. Tutkimusryhmä muokkasi siis lopulta kuitenkin **uudet**

työkalut kielitietoisen opetuksen reflektointiin osana opettajankoulutusta ja koulutuksen työyhteisöjä. Samalla pohdittiin **menetelmiä toimintatutkimuksen dokumentointiin**. Kevään 2020 aikana alkaa hankkeen varsinainen kenttätöyöjakso, jolloin reflektointityökaluja testataan käytännössä ja kokemuksia dokumentoidaan jatkokehitystä varten.

Kielitietoisen opetuksen reflektointityökalut

Kolme eritasoista reflektointiharjoitusta opettajaopiskelijoille

Tutkimusryhmässä koettiin, että opettajankoulutuksessa kielitietoisuutta koskevan reflektoinnin tulee muodostaa luonnollinen jatkumo läpi opettajaopintojen. Ongelmalliseksi yhteiseurooppalaisen jatkumon kehittämisessä muodostui kuitenkin se, ettei opettajaksi opiskeleminen suinkaan tarkoita kaikkialla samanlaista maisteritason yliopistokoulutusta kuin Suomessa. Tästä syystä kehitettiin kolme eri tason reflektioharjoitusta, joita eri maissa voidaan soveltaa omaan koulutusympäristöön. Alkutason reflektoinnissa on aiheena pohtia omia aikaisempia kokemuksia ja muutosta oppilaasta opettajaksi, keskitasolla pohditaan, miten opiskelija voi kehittää omaa opetustaan kielitietoisemmaksi, ja jatkotasolla reflektoidaan, kuinka opiskelija voi yhteistyön avulla kehittää työyhteisöään kielitietoisempaan suuntaan.

Reflektioharjoituksia voidaan tehdä opettajaopiskelijoiden pienryhmissä. Ryhmäkeskusteluihin valmistaudutaan sekä affektiivisesta että eurooppalaisten ja kotimaisten ohjausdokumenttien (esim. opetussuunnitelmat) näkökulmasta. Keväällä 2020 Åbo Akademiassa opettajaopiskelijoiden reflektointien pohjalla on ollut esimerkiksi Ylen Spotlight-ohjelma *Invandrarelever ute i kylan/Maahanmuuttajaoppilaiden karu koulutie* (<https://arenan.yle.fi/1-50318074#autoplay=true>) (noin 30 min) ja KARVI:n selvitys *Hur hanteras två- och flerspråkigheten i de svenskspråkiga skolorna?* (https://karvi.fi/app/uploads/2019/05/KARVI_0819.pdf) soveltuvin osin. Tämän jälkeen opiskelijat ovat keskustelleet pienryhmissä Listiac-harjoitusten ohjeistuksen mukaisesti. Kaikki kolme reflektointiharjoitusta perustuvat löyhästi SWOT-analyysiin, eli opiskelijoiden tulee pohtia vahvuuksiaan, heikkouksiaan, mahdollisuuksiaan ja mahdollisia uhkakuvia osana reflektointiaan.

Havainnointilomake ja ohjeistus

Listiac-hankkeessa kehitetty kielitietoisen opetuksen havainnointilomake on ensisijaisesti suunniteltu opettajaopiskelijoiden käyttöön harjoittelujaksojen yhteydessä, mutta se soveltuu myös esimerkiksi oman työyhteisön toimintojen havainnointiin. Lomake pohjautuu Åbo Akademin kielikylyopettaja-koulutuksessa käytössä olevaan lomakkeeseen ja Ghentin yliopistossa kehitetyn kielitietoisen opetuksen havainnointilomakkeeseen. Vaikka molemmat jo olemassa olevat lomakkeet ovat toimivia ja kattavia, niiden tausta-ajatuksena on laittaa rasti ruutuun aina, kun mainittu asia havainnoidaan opetusta seuratessa. Halusimme tarjota havainnointilomakkeen, joka kannustaisi enemmän aktiiviseen opetukseen ja koko koulun toimintakäytänteiden kriittiseen reflektointiin.

Havainnointilomakkeessa on neljä osa-aluetta, joiden toivotaan herättelevän ajatuksia siitä, mitä kieliä käytetään, miten niitä käytetään ja miten monikielisyys ja kielitietoisuus vaikuttavat koulun elämään. Opiskelijoita on myös ohjeistettu, että jos havaintoja ei pysty tekemään, on opiskelijan

tehtävänä pohtia, kuinka asiaa voisi tulevaisuudessa koulussa kehittää.

Havainnointilomakkeen käyttöön on annettu ohjeistus:

1. **Koko koulun kielet:** Tarkastelun kohteena on koko koulun kielimaisema ja erityisesti opetustilanteen ulkopuoliset kanssakäymiset.
2. **Hyvien suhteiden rakentaminen ja hyvinvoinnin tukeminen:** Tarkastelun kohteena on pohtia, kuinka oppilaiden yleistä hyvinvointia tuetaan koulussa erilaiset kielelliset lähtökohdat huomioiden.
3. **Kielitietoinen luokahuonevuorovaikutus koulun kielellä/kielillä:** Tarkastelun kohteena on kielitietoinen opetus (esimerkiksi ohjeistus, käsitteiden avaaminen, palaute ja arviointi), joka tukee kaikkien oppilaiden koulukielen kehittymistä.
4. **Useiden kielten käyttöön rohkaiseminen:** Tarkastelun kohteena on kielitietoisuuden opetuksen hyödyntäminen, jotta kaikilla oppilailla on mahdollisuus käyttää monikielistä repertuaariaan myös muilla kuin koulun opetuskielillä.

Dialogimatto – työyhteisön reflektointiharjoitus

Koko koulun tai opettajankoulutuksen työyhteisölle tarkoitettu dialogimatto-reflektointiharjoitus on osoittautunut suosituksi niissä ympäristöissä, joissa sitä on jo ehditty testaamaan.

Dialogimatto on suuri A1-kokoinen painotuote, jonka ympärille mahtuu useampi ihminen.

Harjoituksessa pohditaan löyhästi SWOT-analyysiin perustuen omia vahvuuksia ja heikkouksia kielitietoisuuden opetuksen erityispiirteistä koko koulun tasolla.

Harjoitus on keskustelupainotteinen ja mattoon on tarkoitus kirjoittaa vain muutamia keskeisiä havaintoja ja yhteisiä päätöksiä.

Luovuuttakin pääsee testaamaan, sillä työyhteisöä kannustetaan piirtämään lopuksi kuva tulevaisuuden kielitietoisesta opettajasta.

DIALOGUE MAT
Work together with 3-6 persons. We encourage active participation by all members. The tasks are placed all over the paper to make it easier to take turns in reading and writing down notes. Creative solutions in filling in the mat are allowed! We hope you enjoy the reflections, do not rush through them.

LINGUISTICALLY SENSITIVE TEACHING IN ALL CLASSROOMS

DEFINITION
Linguistically sensitive teaching in all classrooms calls for the teacher's ability to utilize and to encourage the use of pupils' plurilingual competences in the whole school. This competence involves the ability to call fluently upon another related, unlearned, plurilingual repertoire to:

- switch from one language or dialect to another;
- respond oneself in one language (or dialect, or variety) and understand a person speaking another;
- call upon the knowledge of a number of languages (or dialects, or varieties) to make sense of a text;
- recognize words from a common international store in a new guise;
- mediate between individuals with no common language (or dialect, or variety), even with only a slight knowledge overall;
- bring the whole of one's linguistic equipment into play, experimenting with alternative forms of expression;
- equipt for all linguistic (written, gesture, facial expressions, etc.).

CONTACT
Project Leader: Professor Dr. Björn Lind, bjorn.lind@helsinki.fi
Project Coordinator: Linda Ståhl, linda.stahl@helsinki.fi
For more information, visit our website: www.kieliverkosto.fi

1
TALK: Who are we as professionals? How do we understand the concept of linguistically sensitive teaching? Why is it our duty to take care of linguistically sensitive teaching? (collective, legislative, ethical...)
WRITE: Our slogan for linguistically sensitive teaching.

2
TALK: What are we currently doing well in promoting linguistically sensitive teaching in our classrooms? (collective, legislative, ethical...)
WRITE: Draw a picture of your professional development!

3
TALK: What kind of challenges do the current local and European policies impose on our workplaces, and on ourselves?
WRITE: Identify the most urgent changes needed in our community.

4
TALK: How can we better promote plurilingual competence in our schools?
WRITE: There are opportunities for many small, concrete things we can do. Agree on two opportunities to try at once.

5
TALK: Why are we not doing everything we feel we should be doing (our threats)?
WRITE: Things we are afraid of and need help to tackle.

6
Draw a picture: the linguistically sensitive teacher of the future!

Kuva 1. Dialogimatto

Muutos kohti kielitietoisempaa opettajankoulutusta dokumentoidaan toimintatutkimuksella

Toimintatutkimuksessa tutkiva opettaja kehittää omaa työtään ja dokumentoi kehittämistyönsä eri vaiheet joko itse tai yhteistyössä muiden kanssa. Listiac-hankkeessa kartoitetaan reflektointiharjoitusten vastaanottoa eurooppalaisissa opettajankoulutuksissa ja kouluissa. Hankkeen tutkijoista ja kenttätöntekijöistä suuri osa työskentelee opettajankouluttajana (perus- ja/tai täydennyskoulutus), eli kehittämistyötä tehdään oman opetuksen yhteydessä tai läheisessä yhteistyössä omien työtovereiden kanssa. Toimintatutkimus on luonteeltaan laadullista, ja tutkimukseen aktiivisesti osallistuvien määrä on melko rajallinen. Vertailemalla eri maissa tapahtuvaa kehittämistyötä voidaan kuitenkin tunnistaa monipuolisesti eri haasteita ja onnistumisia. Listiac-hankkeen toimintatutkimuksen dokumentointiin käytetään seuraavia menetelmiä:

Lokikirjat

Listiac-projektin keskeiseksi tutkimuksen dokumentointityökaluksi valikoitui lokikirjat. Ohjeistus on melko vapaa. Tavoitteena on, että jokainen hankekumppani lähettää Listiac-hankkeen tutkimusryhmälle kerran viikossa vapaamuotoisen, luottamuksellisen pohdinnan siitä, miten opettajankoulutuksen käytäntöihin on pyritty vaikuttamaan ja minkälaisia reaktioita työssä on kohdattu. Lokikirjaa pitää ensisijaisesti paikallinen kenttätöntekijä, mutta lokikirjoja saavat tuki kirjoittaa kaikki kiinnostuneet. Lokikirja mahdollistaa hankekumppaneiden eri toimintaympäristöjen syvällisemmän kuvauksen ja paikallisiin erityiskysymyksiin perehtymisen

Haastattelut

Haastattelujen ajatuksena on täydentää sitä kuvaa, joka muodostuu lokikirjojen avulla. Kun lokikirjoissa Listiac-hankkeen tutkijat pohtivat hankkeen tavoitteena olevan muutoksen prosessia, toivotaan taas haastatteluissa saatavan lisää opiskelijoiden, opettajankouluttajien ja jo opettajina toimivien ääniä hankkeen eri työkaluista ja niiden käyttömahdollisuuksista. Tämä tieto on tärkeää, jotta voidaan tarkastella kielitietoisien opetuksen reflektointityökalupakin toimivuutta ja miten sitä voidaan kehittää edelleen. Haastatteluihin kutsutaan syksyllä 2020 noin kymmenen vapaaehtoista osallistujaa jokaisesta hankkeeseen osallistuvasta opettajankoulutuksesta.

Kysely

Toimintatutkimuksen lisäksi keräämme vertailtavissa olevia eurooppalaisia kokemuksia kielitietoisesta opetuksesta verkkolomakkeella. Kysely on auki toukokuun loppuun ja se on vastattavissa 11 eri kielellä. Jos siis olet opettaja, opettajaopiskelija tai opettajankouluttaja, vastaa kyselyyn osoitteessa: [Listiac-kysely \(https://linktr.ee/listiac?fbclid=IwAR1Otc7Kp17ZMPPhniXpWoiqRZh43ywDbjCHk3G-CCiTVn9XRvuDXEkRr-WY\)](https://linktr.ee/listiac?fbclid=IwAR1Otc7Kp17ZMPPhniXpWoiqRZh43ywDbjCHk3G-CCiTVn9XRvuDXEkRr-WY)

Kiinnostuitko?

Toimintatutkimuksen ajatusten mukaan Listiacin reflektointiin suunnatut työkalupakit julkaistaan virallisesti vasta kun niiden toimivuutta on testattu vuoden 2020 aikana eri puolilla Eurooppaa. Kokeiluvaiheen jälkeen niitä kehitetään tarvittaessa edelleen. Rohkaisemme kuitenkin kiinnostuneita ottamaan yhteyttä jo kehittäelyvaiheessa. Voit myös seurata kehitystyötä verkkosivuillamme www.listiac.org (<http://www.listiac.org>) ja löydät meidät Facebookista: *Listiac - Linguistically Sensitive Teaching in All Classrooms*.

Mari Bergroth, Docent, FD, är specialforskare vid Åbo Akademi.

Linda Storås, FM, är projektkoordinator vid Åbo Akademi.

Siv Björklund är Professor vid Åbo Akademi.

Lähteet

Eurydice (2019). Integrating Students from Migrant Backgrounds into Schools in Europe: National Policies and Measures. Eurydice Report. Luxembourg: EU.

Pasikowska-Schnass, M. (2016). Regional and Minority Languages in the European Union. European Parliament Briefing, September, EPRS – European Parliamentary Research Service.

Lähdesmäki, T., A. Koistinen & S. Ylönen (2020). *Intercultural Dialogue in the European Education Policies. A Conceptual Approach*. Palgrave Macmillan, Cham. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-030-41517-4>

Opetushallitus (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.

Opetushallitus (2018). Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Täydentävä osa ja lisäkuvaimet.

Tiivistelmä. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/evk_companion_volume_tiivistelma.pdf

(https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/evk_companion_volume_tiivistelma.pdf)

Åkerlund, C., J. Marjanen & L. Lepola (2019). Lärresultat i finska i åk 6. – Resultat av en utvärdering våren 2018. Utvärderingsrapport. Publikationer 6:2019. Nationella centret för utbildningsutvärdering.

Artikkeliin viittaaminen

Bergroth, M., Storås, L. ja Björklund, S. (2020). Kielitietoista eurooppalaista opettajankoulutusta kehittämässä: projektet "Språkmedveten undervisning i alla klassrum". *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 11(3).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu->

2020/kielitietoista-eurooppalaista-opettajankoulutusta-kehittamassa-projektet-sprakmedveten-undervisning-i-alla-klassrum-listiac (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2020/kielitietoista-eurooppalaista-opettajankoulutusta-kehittamassa-projektet-sprakmedveten-undervisning-i-alla-klassrum-listiac>)